

Natuurtoets

Fort Oranje 27

Woerden

19 augustus 2013

ZOON ECOLOGIE

Colofon

Titel Natuurtoets Fort Oranje 27 Woerden

Opdrachtgever	mRO
Uitvoerder	ZOON ECOLOGIE
Auteur	C.P.M. Zoon
Datum	19 augustus 2013

ZOON ECOLOGIE

Balkerweg 60, 7738 PB, Witharen
tel: 0523-676.470, 06-22682040
e-mail: info@zoon-ecologie.nl

Ervaring sinds 1980 met veldonderzoek naar flora en vegetatie in Nederland en met faunaonderzoek in West-Europa.
Vanaf 1986 is gewerkt aan tot stand brengen van natuurbeleid van overheden en effectbeoordeling van plannen voor bouwen, wegen en kanalen in Nederland.
Vanaf 1990 is ervaring met terreinbeheer en natuurontwikkeling. Sinds 2010 wordt natuur met een eigen schaapskudde begraaasd. Onderdeel van Ecologen Collectief Oost Nederland (ECO).

Inhoud

Inleiding

- Ligging van het terrein
- Het plan
- Status van het terrein in het natuurbeleid

Noodzaak van een natuurtoets

- Toets in het kader van gebiedsbescherming
- Toets in het kader van soortbescherming
 - Beschermingscategorieën Flora- en faunawet*
 - Aangepaste lijst van beschermde vogelsoorten*
 - Zorgplicht soortbescherming*
 - Rode lijst van bedreigde soorten*

Natuurwaarden

- Onderzoek
- Geschiktheid van huis en tuin voor beschermde soorten
- Aangetroffen beschermde soorten
- Verwachting voor beschermde soorten
- Bestaande gegevens van beschermde soorten
- Het belang van het terrein voor beschermde soorten
- Het belang van het terrein voor beschermde gebieden

Effecten

- Effecten van het plan op beschermde soorten
- Effecten van het plan op beschermde gebieden

Conclusies

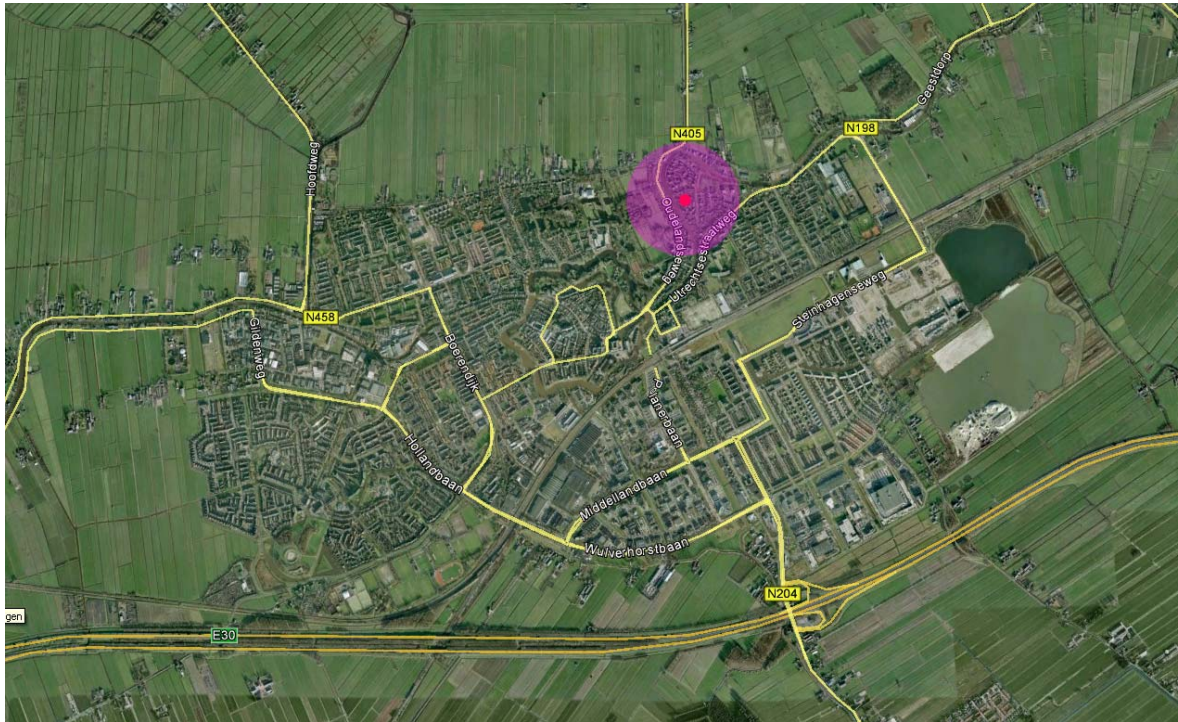
Aanbevelingen

- Nader onderzoek
- Mogelijkheden om rekening te houden met beschermde soorten
- Ontheffingen

Inleiding

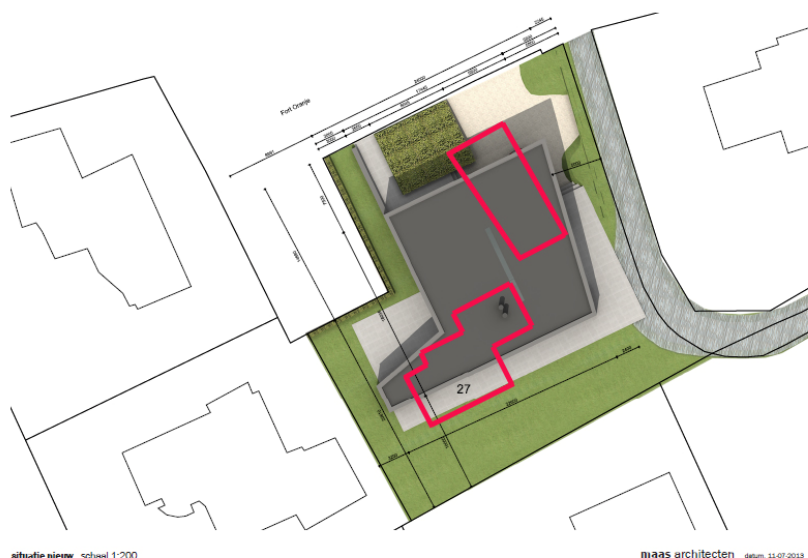
Aan Fort Oranje 27 in Woerden is het voornemen om een bestaande woning te slopen en een nieuwe woning terug te bouwen. Daarvoor is een onderzoek naar natuurwaarden uitgevoerd. Hierin wordt beoordeeld of het plan mogelijk invloed kan hebben op beschermde soorten of beschermde gebieden.

Ligging van het terrein

Het plan

Bestaande woning en garage (rode lijn) worden gesloopt en een nieuwe woning wordt teruggebouwd.

Status van het gebied in het natuurbeleid

Het terrein en de omgeving bestaat uit een woonwijk. Het heeft geen status als beschermd natuurgebied. De dichtstbijzijnde Natura 2000 gebieden zijn “Nieuwkoopse plassen”, “Uiterwaarden Lek” en “Broekvelden, Vettenbroek en polder Stein”, alle van Woerden gescheiden door uitgestrekte weidegebieden (5 – 10 km).

Op minder grote afstand liggen rond woerden enkele gebieden van de Ecologische Hoofdstructuur: De Grecht en het Breeveld.

Noodzaak van een natuurtoets

Toets in het kader van gebiedsbescherming

Voor elke ingreep, beheersplan, bestemmingsplan of bouwplan, dient onderzocht te worden of er negatieve effecten zijn op de instandhoudingsdoelstellingen van Natura 2000 gebieden of Beschermde Natuurmonumenten. Deze doelstellingen zijn geformuleerd als populaties van soorten en habitats.

Alleen voor ingrepen IN de Ecologische Hoofdstructuur moet getoetst worden of deze invloed hebben op de waarden van de EHS. Het plangebied ligt daar kilometers buiten.

Toets in het kader van soortbescherming

Bij elk plan dat ingrijpt op standplaatsen van planten of vaste verblijfplaatsen van dieren, dient getoetst te worden wat het effect is op beschermde soorten, die met name genoemd zijn in de Flora- en faunawet. De Flora- en faunawet geldt altijd en overal, waar beschermde soorten voorkomen.

In deze wet worden beschermde soorten in drie beschermingscategorieën ingedeeld.

Beschermingscategorieën Flora- en faunawet

Tabel 1	Algemene soorten waarvoor geen ontheffing aangevraagd hoeft te worden bij bestendig beheer of ruimtelijke ontwikkeling. Anders is wel ontheffing nodig voor verstoren of vernietigen en er geldt altijd de zorgplicht (art.2).
Tabel 2	Soorten waarvoor ontheffing aangevraagd moet worden, behalve als er gewerkt wordt volgens een door de minister goedgekeurde gedragscode, waarbij de zorgplicht blijft gelden. Ontheffing kan worden verleend als de gunstige staat van instandhouding van de soort niet in gevaar komt.
Tabel 3	Zeldzame soorten, waarvoor altijd ontheffing aangevraagd moet worden. Ontheffing wordt alleen verleend als voldaan wordt aan alle volgende criteria: - én - er sprake is van een in de wet genoemd belang - én - er geen alternatieven zijn - én - de ingreep geen afbreuk doet aan de gunstige staat van instandhouding van de soort Voor soorten uit Habitatrichtlijn bijlage IV (alle in tabel 3) is alleen ontheffing voor een ruimtelijke ontwikkeling mogelijk bij een dwingende reden van groot openbaar belang. Voor Vogelrichtlijnsoorten (alle vogels en alle in tabel 3) is geen ontheffing bij ruimtelijke ontwikkeling mogelijk, ook niet bij een dwingende reden van groot openbaar belang.

Aangepaste lijst van beschermde vogelsoorten

Van alle vogelsoorten zijn de bewoonde nesten tijdens het broedseizoen beschermd. Daarboven zijn nesten en verblijfplaatsen van vogels jaarrond beschermd, als deze:

- het gehele jaar gebruik maken van de verblijfplaatsen (cat 1);
- honkvaste koloniebroeders zijn (cat. 2);
- honkvaste niet-koloniebroeders zijn (cat 3)
- zelf geen nest kunnen maken en elk jaar naar hetzelfde nest terugkeren (cat 4)

Indien het voortbestaan op locatie van beschermde soorten planten of dieren uit tabel 2 en 3 door de ingreep negatief beïnvloed worden, is sprake van overtreding van de Flora- en faunawet.

Voor soorten van Habitatrichtlijn bijlage IV en Vogelrichtlijnsoorten (alle vogels) dient het plan zo uitgevoerd te worden dat de duurzame instandhouding van deze soorten niet bedreigd wordt en de ecologische functionaliteit niet in gevaar komt. Overtreding van de Flora- en faunawet wordt zo voorkomen. Initiatiefnemer dient dit aannemelijk te maken door middel van een activiteitenplan, dat door het ministerie van EZ goedgekeurd kan worden.

Ook onbeschermden soorten mogen niet onnodig moedwillig vernietigd worden. Iedereen dient zich te houden aan de zorgplicht (art. 2 Flora- en faunawet).

Zorgplicht soortbescherming

Voor alle soorten geldt de zorgplicht (art. 2 Flora – en Faunawet).

Dit houdt in dat de ingreep op zodanige wijze dient plaats te vinden, dat de schade aan soorten beperkt wordt. Men dient bij de uitvoering rekening te houden met kwetsbare perioden van soorten (voortplantingstijd, overwintering).

Alle soorten die tijdens de ingreep aangetroffen worden dienen verplaatst of beschermd te worden, zodat zij behouden kunnen blijven.

Rode lijst van bedreigde soorten

Soorten zijn opgenomen in de rode lijsten, omdat ze kwetsbaar zijn. Verstoring en vernietiging van leefgebied en individuen heeft bij deze soorten mogelijk eerder gevolgen voor het duurzaam voortbestaan van populaties, dan bij soorten die niet kwetsbaar zijn. De rode lijsten hebben een signaalfunctie en zijn geen wettelijk toetskader.

Natuurwaarden

Onderzoek

Op 16 augustus 2013 is het plangebied bezocht.

In de vooravond zijn bij daglicht de tuin en het gebouw geïnspecteerd. Na zonsondergang is onderzocht met een vleermuisdetector of er vleermuizen aanwezig zijn. Het onderzoek eindigde rond 22.00 uur door een regenperiode.

Geschiktheid van huis en tuin voor beschermde soorten

Het dak van het huis en garage is geschikt voor nesten van huismussen en individuele verblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis. De spouw is door het ontbreken van hooggelegen spouwopeningen, nauwelijks geschikt als groepsverblijf voor vleermuizen.

De kruipruimte is bereikbaar voor kleine dieren (zoogdieren en amfibieën). Het erf grenst aan een ondiepe sloot, die geschikt is als voortplantingswater voor kikkers en padden.

Het platte dak van de carport is minutieus afgedicht en niet toegankelijk voor vogels of vleermuizen.

Het overstek van de garage is geschikt als slaapplek voor zangvogels

Aangetroffen beschermde soorten

soort	Flora- faunawet tabel	Habitatrichtlijn bijlage IV	Rode lijst	Functie van plangebied
Gewone dwergvleermuis	3	x		Jachtgebied
Watervleermuis	3	x		Jachtgebied
Koolmees	3			leefgebied

Koolmees heeft een territorium op het erf en slaapt onder het overstek van de garage. Gewone dwergvleermuis en Watervleermuis zijn jagend in de tuin aangetroffen. Er zijn GEEN sporen van groepsverblijven van vleermuizen gevonden (keutels). Er zijn ook geen sporen/aanwezigheid van huismussen gevonden, hoewel deze wel verwacht mogen worden.

Verwachte beschermde soorten

soort	Flora- faunawet tabel	Habitat richtlijn bijlage IV	Rode lijst	Jaarrond beschermd	Functie plangebied
Gewone pad	1				Jachtgebied/ overwintering
Bruine kikker	1				overwintering
Huismus	3		x	Cat 1	broedgebied

Voor Gewone pad en Bruine kikker is de kruipruimte van het huis goed bereikbaar. Deze ruimte wordt zeer waarschijnlijk gebruikt als overwinteringsplaats. De tuin biedt zeer veel voedsel aan huismussen. In combinatie met het geschikte dak, mag deze soort verwacht worden.

Bestaande gegevens van beschermde soorten

Huismus, Gewone pad en Bruine kikker zijn bekende beschermde soorten uit het kilometerhok waarin het plangebied ligt (121-456)(Telmee.nl). Gewone dwergvleermuis en Watervleermuis zijn hier niet bekend sinds 1990.

Het belang van het terrein voor beschermde soorten

In de huidige toestand heeft de tuin belang als voedselgebied voor vleermuizen. Voor amfibieën is het erf met sloot en gebouwen jaarrond leefgebied. De woning is geschikt als nestplaats voor huismussen en de tuin is een goed voedselgebied.

Het belang van het terrein voor beschermde gebieden

Het terrein heeft geen belang voor beschermde gebieden. Er komen op het terrein geen soorten of habitats voor, die ook doelstelling zijn van een van de omringende Natura 2000 gebieden.

Effecten

Effecten van het plan op beschermde soorten

Het plan heeft waarschijnlijk invloed op verblijfplaatsen van algemene amfibieën. Deze hebben in de wijk met zijn vele gebouwen, bouwsels en opslag, amper aanbod van geschikte verblijfplaatsen. De effecten zijn daardoor zeer gering.

Het is waarschijnlijk dat nesten van huismussen in het geding komen. Veel gebouwen in de directe omgeving zijn echter ook geschikt als nestplaats voor de huismus. Er zijn daardoor veel uitwijkmogelijkheden voor de huismus, waardoor de effecten gering zijn.

Van vleermuizen wordt alleen het voedselgebied beïnvloed en mogelijk een individuele verblijfplaats, maar zeker geen groeps- of voortplantingsverblijven. Diverse andere gebouwen in de directe omgeving zijn geschikt als verblijfplaats voor vleermuizen. Het gaat hier om een wijk met zeer groene tuinen, dooraderd met veel water, zodat er zeer veel voedselgebied voor de vleermuizen is. Er is daardoor nauwelijks effect.

Effecten van het plan op beschermde gebieden

Het plan heeft zeker geen invloed op beschermde gebieden. Het perceel ligt midden in de woonwijk.

Conclusies

Het pand is geschikt voor individuele verblijfplaatsen van Gewone dwergvleermuis, maar er zijn geen sporen daarvan gevonden. Voor groepsverblijven is het pand minder geschikt. De tuin wordt door deze vleermuis en door de Watervleermuis gebruikt om te jagen.

Het pand is zeer geschikt voor nesten van de jaarrond beschermde huismus. Gezien het tijdstip van onderzoek zijn deze niet aangetroffen.

De kruipruimte van het pand is toegankelijk voor Gewone pad en Bruine kikker om te overwinteren. Beide soorten kunnen jaarrond leven in de vochtige tuin en aanpalende sloot.

Doordat rondom in de wijk veel andere geschikte gebouwen en tuinen zijn, zijn er voor de aanwezige soorten veel alternatieven. Het ecologisch functioneren van de wijk voor vleermuizen, huismussen en amfibieën, komt daardoor niet in gevaar.

Aanbevelingen

Nader onderzoek

Nader onderzoek zal waarschijnlijk opleveren dat Gewone pad en Bruine kikker in het plangebied voorkomen, dat een enkele Gewone dwergvleermuis in de spouw een verblijfplaats heeft en dat er een of meer huismussen broeden. Daar zal dan rekening mee gehouden moeten worden. Door de benodigde mitigerende maatregelen te nemen, is nader onderzoek overbodig. Dit zou overigens pas in het voorjaar van 2014 uitgevoerd kunnen worden.

Mogelijkheden om rekening te houden met beschermde soorten.

De huismus is de meest beschermde soort die hier waarschijnlijk nesten heeft. Maatregelen voor de huismus zijn ook effectief voor vleermuizen. Maatregelen voor amfibieën staan los van die voor mussen en vleermuizen.

Voor huismus en gewone dwergvleermuis is het belangrijk om het dak van de woning en de garage voor het begin van de voortplantingsperiode ongeschikt te maken. Dat kan door de pannen te verwijderen.

Voor de huismus moet dat voor 15 maart gebeuren. Voor vleermuizen moet dat na 15 februari (na vorst) en voor 1 mei.

Pannen verwijderen moet dus tussen 15 februari en 15 maart, zodra de dagtemperatuur op 10 graden komt. Twee weken later kan dan gesloopt worden.

Voor overwinterende amfibieën is het nodig om te wachten met de sloop tot de dagtemperatuur op 10 graden komt. Zij verlaten dan de kruipruimte. Ivm de maatregelen voor de huismus en de gewone dwergvleermuis wordt hier altijd aan voldaan.

Ontheffingen

Als de bovengenoemde mitigerende maatregelen genomen worden, zijn de effecten van het plan op genoemde soorten minimaal. Er is dan geen sprake van overtreding van de Flora- en faunawet. Er hoeft dan geen ontheffing aangevraagd te worden.

Voor de beide amfibieën geldt een vrijstelling voor ruimtelijke ingrepen.